

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra 50 K Félévre 220 K
Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM.

A bürokratizmus veszélyezteti a nemzet életét

Ujabb és újabb adót jelent a nemzet számára
Az indemnitás vitája - Ereky Károly javaslatai

Budapest, július 21. A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az elnöki előterjesztések után Temesváry Imre terjeszti be a közigazgatási és földmívelésügyi bizottság jelentését a gazdasági felügyelőkről szóló törvényjavaslatról. A javaslatot sürgősen napirendre tűzik.

Az indemnitás vitájának első szónoka Czeglédy Endre, aki röviden foglalkozik a javaslattal. Az intenzív gazdálkodás alapfeltételeit kell megteremteni — mondotta. Gazdasági munkaprogram nélkül nem lehet Magyarországot újjáépíteni. Kéri a kormányt, hogy a megszavazott anyagból többet fordítsanak a termelés céljaira. A földbirtokreform kérdésében eddig még semmiféle termelési javaslatot nem látott. Szerinte az indemnitás gazdaságot kellett volna megteremteni. Nagyon kéri a kormányt, hogy a hadviseltséget úgy a köztisztviselői, mint egyéb munkakalmaknál figyelembe vegye, mint ahogy a pénzügyminiszter már meg is kezdte, amiért igen nagy hálával tartozik neki. Tekintettel arra, hogy bizik a kormány további célszerű újításaiban, az indemnitást elfogadja.

Ezután Windischgrätz Lajos herceg szólt fel Beniczky Ödönnek tegnapi beszédében tett azon megállapítására, hogy *ő magánlakásán hallgatta ki az ügyességet*. Megállapítani kívánja, hogy itt tévedés forog fenn.

Ezután Ereky Károly szólt fel és újra hangsúlyozza, hogy a pénzügyminiszter pénzügyi politikájában nincs megvalósítva a pénzügyminiszter által hangoztatott takarékosági elv. Ezután feleliti a diplomáciát, amellyel a pénzügyminiszter nagyon gavallérosan bánik. A pénzügyminiszter a csempészekről elvett pénzeket önhatalmulag, törvény ellenére, visszaadta a nagybankoknak és nagyvállalatoknak. Ennek bizonyítására hivatalos aktákkal is kész szolgálni. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy a csempészekre vonatkozó aktákat 30 napon belül terjessze a nemzetgyűlés elé, továbbá utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy fizettesse vissza a vállalatokkal a visszaadott pénzeket. Utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy 30 napon belül terjessze a nemzetgyűlés elé az Argon R.-T. részére adott kiviteli engedélyeket, valamint a behozatali engedélyeket, amelyeket 1920 óta adtak ki. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a kivételes hatalom alapján kiadott rendeletek közül azokat, amelyeket érvényben akar tartani, október 1-ig terjessze a Ház elé. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a folyó év november 1-ig terjessze a nemzetgyűlés elé a külállamokkal való kereskedelmi szerződésekre vonatkozó javaslatait. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy ezenul minden két hónapban tegyen jelentést a kiviteli illetékekről és a behozatali vámtételekben történt változásokról.

Gaul Gaszton a pénzügyi előadónak a köztisztviselők helyzetére vonatkozó álláspontjára tesz kritikát. A köztisztviselők nagy tömege, az úgynevezett bürokraták ténykedésével nincs megelégedve.

Amíg a bürokrata fejedelmek tartják kezükben a hatalmat, addig a nemzet élete van veszélyeztetve. Adatokat sorol fel. Itt van

pld. a benzin-kérdés, amelyet 42 koronáért kell vásárolni a vidéknek, holott nagykereskedőknél 12 koronáért is megkaphatná. Ugyanez áll az egyéb közgazdasági szükségletekre is. Kéri a kormányt, hogy ebben a kérdésben határozott intézkedésekkel javítsa a nemzet sorsát, mert a benzin és hasonló közgazdasági cikkek, amíg ilyen drágák lesznek, ez állandóan újabb és újabb adót jelent a nemzet számára. Abban a

reményben, hogy a kormány a helyzeten segíteni fog, a javaslatot elfogadja.

Ezután Kenéz Béla alelnök napirendi indítványt tesz, amely szerint a legközelebbi ülés holnap 10 órakor lesz, és napirendjén az indemnitás folytatolagos tárgyalása és a gazdasági felügyelőkről szóló törvényjavaslat tárgyalása szerepel. Ezután elnök 5 perc szünetet rendelt el.

Szünet után a pénzügyminiszter válaszolt Koszó István, Pálffy Dániel és Szabó József interpellációjára.

A pénzügyminiszter válaszát a Ház tudomásul vette.

Az ülés vége 1 órakor volt.

Francia hang Nyugatmagyarországról

Páris, július 21. A L'Homme Libre közölte a párisi magyar követségnek a nyugatmagyarországi kérdésre vonatkozó cáfolatát, ahhoz kommentárt fűz, kijelentve, hogy egyenesen hallatlan dolog nagylelkűséget gyakorolni Ausztriával szemben Magyarország terhére, amikor a világháború főbűnőse tulajdonképpen Ausztria volt és Magyarországot csupán magával hurcolta.

A „Lanterne” kijelenti, hogy az, hogy Magyarországot területtől fosszák meg Ausztria javára, mindent felülmúló kegyetlen ironia. (MTI)

A testnevelés politikai fontossága

Karaffiáth államtitkár a törvényjavaslatról

Budapest, július 21. A M. T. I. jelenti: A testnevelésről szóló törvényjavaslat tudvalegőleg pénteken kerül a bizottság elé és még a nyári szünet előtt a Ház plénuma fog foglalkozni a nagyjelentőségű javaslattal. Felkerestük Karaffiáth Jenő nemzetgyűlési képviselőt, aki ebben a kérdésben munkatársunk előtt a következőleg nyilatkozott:

Szerény véleményem szerint a legszentebb ügyben, az integritás kérdésében akkor tesszük a legnagyobb szolgálatot, ha a jelenlegi nyomoruságos viszonyok mellett mindig

csak a nemzet jövőjére gondolunk, elsősorban kulturális, szociális és fajvédelmi problémákat igyekeznünk megoldani és nemzetünket a jobb jövő felé segíteni. Kétséget nem szenved, hogy a nemzet szempontjából a testnevelés egyike a politika legfontosabb kérdéseinek. Sajnos, a francia nemzet már megelőzött bennünket. Ohajtanám, ha a kormány igyekezne minél hamarabb lehetővé tenni, hogy ezen törvényjavaslat minél előbb törvényerőre emelkedhessen. Örömmel üdvözlöm Vass József javaslatát, amelyet legközelebb a nemzetgyűlés le fog tárgyalni.

Huszonkéttagu rablóbanda a bíróság előtt

Monstre-bűnpör a királyi törvényszéken
Akik oláh uniformisban garázdálkodtak

Bonyolult és nagyarányú bűnpör tárgyalását kezdte meg tegnap a debreceni kir. törvényszék, melynek előzményei még az oláh megszállás idejére nyulnak vissza. Ennek első heteiben történt ugyanis, hogy Rácz Kálmán 23 éves kereskedelmi iskolai tanuló Bánki Sándor bádoggossegéddel és Mahlmeister Gyula kőrakóval rablóbandát szervezett, mely az akkori teljesen lezűllött közbiztonsági viszonyok mellett a vakmerő büntettek egész sorozatát követte el, oláh katonaruhában.

Ráczot, a fővezért Földi detektív a megszállás alatt egy alkalommal felismerte és le is akarta tartóztatni. Az azonban revolverrel védekezett s a detektív nem tudott vele szemben hathatósan fellépni, mert az oláhok a rendőrséget leszerelték s így ő is fegyvertelen volt. Rácz ekkor a Nagyerdőbe vette be magát, úgyhogy valóságos hajtóvadászatot kellett ellene indítani s akkor is csak formális tűzharc után adta meg magát, miután tölténykészlete elfogyott. Ugy látszott, hogy biztos helyre került ezután a törvényszéki fogházba. A vakmerő rabló azonban egy éjjel kifűrészelte cellája ablakának vasrácsát és innen is megszökött. Csak 3-4 hónappal ezelőtt sikerült ismét

kézrekeríteni a szomszédos Kisvárdán, ahol különböző lopásokat követett el.

Husz cinkostársával együtt állott tegnap a törvényszék előtt felelni bűneiért. A huszonkettediket már nem lehetett felelősségre vonni, mert közben meghalt. A tárgyalás, melyet S. u. hány! Andor törvényszéki tanácselnök vezet, tekintettel a vádlottak és a kihallgatandó tanúk nagy számára —, előreláthatólag több napot fog igénybevenni. A bűnpör egyes részeit külön-külön tárgyalják, itélethozatalra körülbelül csak a szombati nap folyamán kerül sor.

A tegnap tárgyalt esetek közül az első 1919. évi szeptember 27-én éjjel játszódott le, amikor Rácz, Bánki és Mahlmeister oláh katonaruhában az ablakon keresztül betörték Katz Sámuel Bercsényi-utcai lakásába. A lakásban tartózkodó Katznéra, valamint Jámor Ábrahámra Rácz revolvért fogott, Bánki egy rozsdás szuronnal fenyegette őket s így ki-kényszerítették, hogy 40 ezer korona készpénzüket és aranynemüiket, amelyeknek értéke akkor körülbelül 10 ezer korona lehetett, adják át nekik. Mahlmeister ezalatt kívül állott őrt.

A második eset jóval előbb, 1919. év májusában történt. Ekkor ugyancsak ők hárman

Orosz András és Csire István hentes felbujtására Kis Lajosné birtokáról egy tehenet s egy borjut hajtottak el, Csukás Jánostól pedig két tehenet és ráadásul 4 ezer koronát raboltak el.

A harmadik ügyben Rácz egyedül dolgozott, még pedig sikeresen, mert Varga Istvánná bezárt lakását több ízben alkules segítségével felnyitotta s onnan mintegy 4 ezer korona értékű ruhaneműt hordott el apránként.

1919. pünkösd vasárnapján már rekviráló biztossá tette meg magát Rácz és ugyancsak Orosz és Csire biztatására *Bosi* Sándorral együtt kiment a város határához tartozó sámsoni dombokhoz.

Itt, azzal az ürüggyel, hogy ők egy oláh hadosztály rekvirálói, megparancsolták Balogh Sándor, Szilágyi István, R. Balogh László és Szilágyi Sándor gulyásoknak, hogy a gulyából szakítsanak ki számukra 13 hizott marhát. A gulyások eleinte vonakodtak a felszólításnak eleget tenni, de mikor erre fegyverrel kezdték őket fenyegetni, kénytelenek voltak 12 szép szarvasmarhát átengedni a „rekviráló-biztosoknak”, akik azokat rögtön el is hajtották. A járjakokat aztán sajátkezűleg átírták az Orosz András nevére.

A vádlottak a terhükre rótt bűncselekményeket nem is igen igyekeztek tagadni; a dolgok érdemi részére nézve teljes beismerésben vannak csak kisebb jelentőségű részleteket próbáltak megcáfolni.

A kir. törvénytörés a tárgyalást tegnap késő délután félbeszakította s annak folytatását péntek délelőttre tűzte ki.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután 4 órakor a városháza tanácstermében Csóka Sámuel h. polgármester elnöklétével ülést tartott, melyen több kisebb-nagyobb városi ügyet készítettek elő a július 29-én tartandó közgyűlésre.

Az elnöki megnyitó után a bizottság rátért a tárgysorozatra, melynek során elsőnek a vagyonválság szerepelt. A jog- és pénzügyi bizottság javasolta, hogy a tanácsi előterjesztés vétessék ki a közgyűlés tárgysorozatából, mivel azt a *Gazdasági Egyesület* a pénzügyminiszterrel a város érdekeiben megfelelően már elintézte.

Stégmüller Árpád azon indítványát, mely a lakásinségre való tekintettel a lakhatatlan lakások lakhatóvá tétele esetén a háztulajdonos részére házadó mentességet biztosít, a jog- és pénzügyi bizottság elfogadásra ajánja a közgyűlésnek.

Majd kisebb ügyek letárgyalása után dr. Vass Károly tb. tanácsnok Hammerstádt János zeneiskolai igazgató-helyettes kérelmét terjesztette elő, mely szerint P. Nagy Zoltán zeneiskolai igazgató helyett vezetvén a zenedét, részére a megállapított zeneiskolai igazgatói tiszteletdíj folyósíttassék. A bizottság mérlegelte Hammerstádt János kérelmét és a tanári fizetés és az igazgatói javadalmazás különbözetének megadását javasolja a közgyűlésnek. Ezután *Aberle* Rajmund jutalmazásának ügyére tértek át. *Aberle* Rajmund részére a világlátsági bizottság 20 ezer korona jutalom megadását hozta javaslatba. A jog- és pénzügyi bizottság hosszas vita után *Aberle* Rajmund főmérnök jutalmazására csak 10 ezer koronát hoz javaslatba a közgyűlésnek. Bizonyos városi állások viselőinek a szervezeti szabályzat 15-és fogatállományokat egyesek felemelni kérik. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy hatalmazza fel a városi tanácsot, hogy ott, ahol indokolt a ló- és fuvarállomány felemelése, ott 1000 koronáig állapítsa meg az illetményt és utalja is azt.

Ezután ismét apróbb ügyek következtek, majd az ülés délután 6 órakor véget ért.

Pasics lemond?

Szabodka, július 21. (MTI.) Zágrábban úgy vélekednek, hogy Pacics a régens visszavonulása után beadja lemondását és visszavonul az aktív politikai élettől. Ebben az esetben Proticsnak jut majd az a feladat, hogy új többséget szervezzen.

Házak vagyonválsága

Budapest, július 21. A nemzetgyűlés pénzügyi és földmívelésügyi bizottságának ma délután *Klebensberg* Kunó és később *Huszár* Károly elnöklété alatt tartott ülésén folytatódott tárgyalás a szőlő, erdőbirtokok és házak vagyonválságát. Valamennyi szakasznál, különösen a házak vagyonválságánál nagy vita fejlődött ki, amelynek eredményeképpen a vagyonválság-kules mindegyik kategóriánál változást fog szenvedni. Az együttes bizottság folytatódott tárgyalja az ingatlan vagyonválság törvényjavaslatának részleteit.

A vörösök segélykiáltása

Bécs, július 21. (MTI.) A finn orosz határról jelentik: A szovjet kormány elhatározta, hogy a külföldhöz fordul azzal a kéréssel, hogy élelmiszerekkel segélyezzék és ebből a célból Gorkij Maximot a külföldre küldik.

Gyászünnepély a ladányi temetőben

A csendőr-vértanúk siremlékének leleplezése

A vörös uralom idején négy, hazájához és esküjéhez hű magyar csendőr ellenforradalmat szervezett Püspökladányban azzal a távolabbi szándékkal, hogy azt Debrecen felé is kiterjesztik. Mielőtt azonban az elszánt, de maroknyi szervezkedés erőre kapott volna, a terroristák borkabátos hordája rajtuk ütött és rövid néhány óra alatt végzett *Poncz* Aladár csendőrszázadosal s a másik három hőssel: *Ferenc* és *Tóth* őrmesterekkel és *Jakabos* csendőrrel.

A bajtársi kegyelet emléket emelt a bátor férfinak és hazafiás katonának méltó halált halt hősöknek, amelyet a tegnapi napon lelepleztek a püspökladányi temetőben. A tegnapi nap az egész országban a csendőrség vértanuinak napja volt s valahol csak csendőr hősi halált halt a vörösök kezétől, ott mindenütt gyászünnepélyeket tartottak.

A püspökladányi temetőben a hajdumegyei csendőrség által rendezett emlékünnepélyre Debrecenből is számosan mentek ki. A tiszt és legénységi küldöttségeket *Simon* ezredes, *Buday* és *Forgács* századosok vezették, a vármegyét *Szomjas* Gusztáv főispán, *Nábrácsky* Béla főjegyző és *Herpay* Gábor főlevéltáros, Debrecen városát és az akadályozott Miskolczi főispánt *Vass* Károly tb. tanácsnok képviselte. Kivonult az ünnepélyre egy csendőr díszszázad is.

Az állomásonál *Nagy* Sándor püspökladányi főjegyző üdvözölte a vendégeket, akik

A csehek és a szovjet

Budapest, július 21. (MTI.) Prágából jelentik: A cseh kereskedelmi küldöttségnek Oroszországba való utazását bizonytalan időre elhalasztották.

Szabad lesz a cukorforgalom

Budapest, július 21. A hivatalos lap holnapi száma közli a kormány rendeletét, amely szerint a cukor termelése és belföldi forgalma szeptember 1-től kezdve szabad. Ehhez képest mindazok a rendeletek, amelyek a cukor termelésére, árának megállapítására, belföldi forgalmára és szállítására vonatkoznak, szeptember 1-től hatályukat veszítik és ezentul csupán a hatályuk alatt keletkezett jogviszonyokra es elkövetett kihágásokra irányadók. A Cukorbizottság augusztus 1-ével felszámol. A rendelet a cukor behozatalára és kivitelére vonatkozó korlátozó rendelkezéseket nem érinti.

ezután kimentek a temetőben levő csendőrsírokhöz. Fél 10 órakor kezdődött a gyászünnepély a Szózáttal, melynek elhangzása után a négy sir mögött felállított sátorban *Boross* Bertalan alezredes lelkész gyászmisét celebrált. Közben a katonai zenekar *Schubert* miséjét játszotta, a dalegylet pedig gyászéneket adott elő. A sírok beszentelése után *Beke* Antal református táborig lelkész mondott megható imát.

Az egyházi szertartás végeztével *Forgács* Elemér csendőrszázados tartotta meg emlékbeszédét, amelyben a vértanu halált halt csendőröket állította követendő példának az élők elé.

A beszéd közben hullott le az emlékműről a nemzetiszínű lepel. A monumentum egy derékbatört oszlop, amelyen a hősök nevei alatt be van vésvé, hogy hazafiasságuk miatt vörös katonák gyilkolták meg őket 1919 április 20-án.

Miután *Nagy* Sándor főjegyző Püspökladány közönsége nevében az emlékművet atverte, *Nábrácsky* Béla a vármegye, *Vass* Károly Debrecen város, *Szemerédy* Béla pedig a vasutasok nevében helyezte el rajta az emlékezőt koszoruját; Püspökladányi hölgyei pedig husz gyönyörű virágcsokorral díszítették fel.

A díszszakasz elvonulásával a sírok előtt ért véget a felemelő ünnepély.

Az ünnepség után bankett volt a vasuti vendéglőben, amelyen számos felkészített hangzótt el.

A belgrádi merénylet

La. bach, július 21. Belgrádi jelentések szerint ott a mai napon elfogták *Komissarov* orosz tábornok, panosovai lakost, akit azzal gyanúsítanak, hogy a szerb régens herceg elleni merényletben része van.

A kolozsvári Mátyás-szobor sorsa

Kolozsvár, július 21. (MTI.) Janku Abraham szobrászt Mátyás király szobra helyébe akarják felállítani, míg Mátyás király szobrát az Óvárban szándékoznak elhelyezni.

A hazaárulók vagyoni felelőssége

Budapest, július 21. (MTI.) A nemzetgyűlés igazságügyi bizottsága szombaton délután 12 órakor ülést tart, amelyen a hazaárulók vagyoni felelősségéről szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Ausztria álláspontja

Budapest, július 21. (MTI.) Jól informált helyről vett értesülés szerint semmiesetre sincs meg Ausztriában az a szándék, hogy a neki ígért terület átadását erőszakkal vigyék keresztül. *Ausztriának is érdeke a nyugatmagyarországi kérdésben való békés megegyezés.* Kérülni akarja, hogy átadás entente csapatok közreműködésével történjék.

Az angol-ir tárgyalások

London, július 21. *Lloyd* George ma délután teszi meg De Valerának a végleges javaslatokat az ir kérdés rendezésére.

mérnöki rendtartás

Budapest, július 21. (MTI.) A nemzetgyűlés közigazgatási és igazságügyi bizottsága ma délután *Heucz* Károly elnöklésével együttes ülést tartott, amelyen *Hermann* Miksa előadó ismertetése alapján letárgyalták a mérnöki rendtartásról szóló törvényjavaslatot néhány pont kivételével, amelyeket holnap délután fogják tárgyalás alá venni.

Czinke István püspök

Kassa, július 21. (MTI.) A tiszáninneni református egyházkerület püspökévé *Czinke* Istvánt, főgondnokává *Lukács* Gézát választották meg.

A leszerelés kérdése

London, július 21. (Wolff.) A Times-nek jelentik Washingtonból: A „Philadelphia Public Leader” londoni táviratot közöl, amely szerint a londoni amerikaiak örömmel üdvözölnék, ha a washingtoni konferencián valamennyi dominium jelen lenne, mivel a dominiumok és Amerika jobban megértik egymást, mint Anglia és Amerika. A tengeri fegyverkezések korlátozása tekintetében valószínűbb a megegyezés, mint a szárazföldi fegyverkezés korlátozása tekintetében. Amíg Németország és Oroszország szövetségen kívül állnak és a leszerelési konferencián részt nem vesznek, alig érhető, hogy Franciaország miképpen egyezhetik bele katonai és tengeri haderejének csökkentésébe. Ha a washingtoni konferencia nagy lépés is a világbéke felé, a világ minden szükségletét még sem elégítheti ki. (MTI.)

NAPI HIREK

Izsák

nevétől hangos most a világsajtó Bécsből egészen Buenos-Ayresig. Mindenütt Izsákról irnak, Izsákról elmélkednek és Izsákról állapítják meg Magyarország telső rendjét és konszolidált állapotát. Azok után, amikor Beniczky kegyelmes ur, Csonkoma gyarország volt belügyminisztere jónak látott róla a nemzetgyűlésen elmesélni. Meg lehet elégedve az esedménnyel... Nevét együtt emlegetik a világ minden lapjában a porlepte magyar faluval, hol hihetetlenül bárd érőszakosságokat követett el szerinte „10—15 fehér terrorista”. Dörzsölheti kezét örömben a kegyelmes ur. Szürke kurianemes nevét szárdnydra vette a világsajtó és irnak, beszélnek, sugnak-búgnak róla szerte a világon. Legtöbbször a ghetto berkeiben... Hogy mennyit ártott vele szerencsétlen hazájának, az nem fontos előtte. Az sem, hogy lelkiismeretlen „barátai”, az informálók, alaposan félrevezették. Fő, hogy nagyot mondott és minisztersége után még sem merült el végképen a megérdemelt feledés jótékony homályába. Beszélnek és irnak róla az egész világon...

A városok vagyonváltsága és Debrecen.

Debrecen város tanácsát a városok kongresszusát előkészítő bizottság expressz levélben meghívta arra a 26-án tartandó budapesti nagygyűlésre, melyben tiltakozásukat jelentik a pénzügyi szakbizottság amasz álláspontja ellen, melyben az a pénzügyminiszter véleményétől eltérően a városok vagyonváltsága hozagaszakodik. A meghívást Csóka Sámuel h. polgármester felolvasta a városi tanács tegnap délelőtti ülésén. A tanács azt határozta, hogy a maga részéről a demonstráló gyűlésre Vásáry István dr adóügyi tanácsnokot küldi ki.

Az új bukaresti követ. Budapestről jelentik, hogy a Kormányzó Rubido-Zichy Iván báró rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a bukaresti követség vezetésével bizta meg.

Ismét leleplezték egy pénzhamisítóbandát. Budapestről jelentik, hogy a bécsi Ost-Bahnhof-on újabb nagyszabású pénzhamisító bandának jöttek a nyomára. Elfogtak egy társaságot, amelynél fél millió hamislebélygészű pénz találtak. Kiderült, hogy a társaság feje Takács fővárosi ablaktisztogató, aki öt büntetésével együtt került a rendőrség kezére. A bécsi rendőrség erélyes nyomozást indított ez ügyben. A letartóztatottak az eljárás folyamán azt vallották, hogy a bankjegyeket Budapesten bélyegezték le és onnan szállították ki Bécsbe. Bécsben akarták forgalomba hozni, de közbejött a kicserélés és nem tudták a pénzt értékesíteni. A bécsi rendőrség táviratilag kereste meg a budapesti rendőrséget, hogy az egyik büntetésnek Schönfeldnek a lakásán házkutatást tartsanak. A főkapitányság ebben az ügyben megindította a nyomozást.

Tisztelgésre kényszerítették a himnusz hangjai előtt a beregszászi cseh katonákat a mulatozó tiszaháti legények... Bizonyára hátra van számukra a feketelevés.

Liftdíj a városi bérházakban. A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésén kimondta, hogy bérházaiban a felvonógépek karbantartásának fedezésére liftpénzt szednek. Nevezetesen nemcsak a lakók, de általában mindazok, akik a városi paloták liftjeit használják, tartoznak személyenként 1 korona ellenében a házmestertől liftjegyet váltani. A városi tanács így évente 36000 koronás újabb bevételre gondol, melynek 15 százalékát a házmestereknek adja át liftváltság címen.

Az ellátatlanok meg a nullás liszt. A törvényhatósági bizottság nemrégiben felterjesztésben arra kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a kereskedelmi és ipari alkalmazottakat is vegye be az ellátatlanok névjegyzékébe. A miniszter most értesítette a várost, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mert a kormányának a fejkvóta emelése érdekében éppen az ellátatlanok számának csökkentése a célja. Egyben tudatta a miniszter a várossal azt is, hogy a nullásliszt kiszállítását a világparitásos ár alacsonyására való tekintettel nem engedheti meg.

Debrecen város és a kegydíjas szénész. Az általános takarékpénztár arról értesítette a városi tanácsot, hogy Temesvárra pénzküldeményeket átutalhat. Ennélfogva Dr Vass Károly tb. tanácsnok a városi tanács tegnapi ülésén előterjesztette, hogy a városnak van egy Török Józsefné nevű Temesváron élő kegydíjas szénész, aki közel két éve nem kapta meg a neki járó kegydíját, melyet most átutalás útján ellehetne küldeni. — A városi tanács a kegydíj utalására felhatalmazást kér a közgyűléstől, amennyiben a rendelkezések alapján, idegen területeken élő városi kegydíjasok nem részesülhetnek semmiféle javadalmaszásban. Ha azonban a közgyűlés a kegydíj utalását megszavazza, akkor a városi tanács az ajánlattevő bank útján utaltatja Töröknek kegydíját.

Istenem, micsoda régi szép emlékeket kelt ez a név! Az új generáció már nem is tudja, mennyi dicsőség, mennyi forró színházi est emléke fűződik a Török Székely Rózsa nevéhez! Csak küldjék neki minél előbb azt a szerény kis nyugdíjat. Egy szép napokat látott nagy magyar művésznő elhomályosuló öreg szeméből fog könny hullani a szeretett Debrecenből érkező küldeményre.

Éhínség pusztít a bolsevik Oroszországban és a szovjetek tanácsa Trockijt az éhínség elleni küzdelem diktátorává nevezte ki. Az éhínség következtében valóságos népvándorlás van a vörösök világában, hol felütötte fejét a kolera is. Így fest a szociális jólét valóságban...

Hadifoglyok hozzátartozóinak figyelme. A Hadifogoly Ujság 13. és 14-ik száma kapható minden újságárusnál. Egyebek között közli a hadifoglyok névjegyzéke kíséretében a letartóztatott tiszok egy részének névsorát, valamint két halálozási listát is.

Kecskemét a nemzetgyűlés botrányhősei ellen Kecskemét város törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott közgyűlése hevesen tiltakozott a nemzetgyűlésben legutóbb elhangzott viharos interpellációk okozta botrányok ellen. — A közgyűlés Borbély József bizottsági tag indítványára a legnagyobb mértékű felháborodását fejezte ki a Kormányzó és a nemzeti hadsereg tekintélye ellen a nemzetgyűlés ülésén elhangzott beszédek felett. A közgyűlés Szilágyi Lajos, Andaházy-Kosnyá és Beniczky Ödön képviselők interpellációit a nemzeti egységet bomlasztó politika fegyvereinek tartja s ezek ellen a legerélyesebben tiltakozott. — A kecskeméti e tiltakozó határozatot megküldték Debrecen város közönségének is csatlakozás végett. — Ez a közgyűlés! Pesti nyelven szólván: Szépen fog ez csatlakozni!

Megszakadtak az olasz-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások gondosan titkolt politikai okok miatt.

Fürdőruhák és trikók Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

Döntés a vörös egyetemtanárok ügyében. Budapestről jelentik, hogy az egyetemi tanács legutóbbi ülésén végleg döntött dr Marczali Henrik, dr Schmiedt József, dr Beke Manó a kommunai alatti eseményeiért való felelősségrevonása ügyében. Az egyetemi tanács mint a kar döntésére hivatott fórum, Marczali Henriknek a bölcsészeti kar által előterjesztett nyugdíjaztatásához hozzájárul. Schmiedt József nyugdíjaztatására nézve a kultuszminiszterium döntését fogja megvárni. Beke Manót végleg felfüggesztette állásától és az egyetemi tanács amelynek döntése ez ügyben peröntő, az ügyet a kultuszminiszteriumhoz fogja felterjeszteni.

Összeesküvés Odesszában

Helsinfors, július 21. (MTL) Odesszában nagy ellenforradalmi összeesküvést fedeztek fel, amelynek a jövő héten kellett volna kirobbania. Mintegy száz tisztelet tartóztattak.

A vagyon és jövedelemadó összeíró bizottságról. A pénzügyminiszter rendelete folytán a debreceni pénzügyigazgatóság megkereste a városi tanácsot, hogy a jövedelem és vagyonadó összeírásának teljesítése végett az összeíró bizottságokat alakítsa meg. A városi tanács az összeírás teljesítésének szempontjából az egész várost hét kerületre osztotta fel és kerületenként két-két rendes és három póttagból bizottságot alakított, melynek tagjainak tekintettel arra, hogy a tagoknak lehetőség szerint ismerni kell területeiken lakó adózók viszonyait, a Debreceni Gazdasági Egyesület és az Iparkamara előterjesztésére a következőket választotta a bizottságokba:

I. ker. Kiss József adótitst, Polgári József rendes, Deák István, Varjasi Ferenc, Keiner József póttagok; a II. ker. Németi József adótitst, Vásáry József rendes, Zelinger Ede, Jóna János, Tóth András póttagok; a III. ker. Ujváry Lajos adótitst, Balogh István rendes, Bárdos Géza, Sztanó Győző, Kovács József póttagok; a IV. ker. Sarkady István adótitst, ifj. Kardos László rendes, Kenyeres Károly, Félegyházi János, Németh Aladár póttagok; a V. ker. Károlyi Ferenc adótitst, Csáky János rendes, Gyürky Sándor, Veréb Lajos, Szűcs Béla póttagok; a VI. ker. Várady Sándor adótitst, Ekly József rendes, Horváth András, Kontsek Géza, Márton Dezső póttagok; a VII. ker. Borus Béla adótitst, Nagy Andrási rendes és Sőregi István póttagokul.

Az összeíró bizottságok augusztus 1-én kezdik meg működésüket. A bizottságok részére a város megfelelő helyiségekről és esetleges kiadásuk fedezéséről gondoskodni fog. A városi tanács a bizottság tagjainak személyenként minden munkanapra 30 korona napi díj utalványozásáról is intézkedni fog.

A kedvezményes villanyáram ár. A világítási vállalat beadványban azt kérdezte a városi tanácsotól, hogy kiknek jár villamosáram árkedvezmény. A városi tanács tegnapi üléséből kifolyólag elhatározta, hogy értesíti a világítási vállalatot, miszerint villamosáram árkedvezmény kizárólagosan csak városi tisztviselőknek jár.

A komló ára rohamosan emelkedik a cseh piacon, mert a terméskilátások alaposan megecsappantak. Egy mázsa tavalyi komlóért 9—10 ezer koronát is fizetnek... Gazdáink jól tennék, ha nagyobb mértékben foglalkoznának hasonló-termeléssel...

Felmondtak a faszor locsolói. Dr Zempléni Kornél tb. tanácsnok a városi tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy a faszor öntözésére felfogadott két rokkant felmondott. A városi tanács a felmondást tudomásul vette, annyival is inkább, mivel azok az öntözéssel tönkreteszik a csak nemrég kijavított burkolatot, amennyiben nem kézi locsolókkal, hanem sugárcsővel végzik a locsolást, jöllehet, hogy kézi locsolóval tartoznak öntözni. A tanács most a rokkant-iskolához fordul más locsolókért.

Az országos eső jó hatással volt a tengerire, burgonyára, cukorrépára, kerti veteményekre, valamint a rétekre és legelőkre.

Mezőgazdasági kamara Debrecenben. Budapestről jelentik, hogy a földművelésügyi miniszteriumban a közeljövőben eldöntik a vidéken felállítandó mezőgazdasági kamarák életbeléptetésének időpontját. A Vírdatat szerint ezek a kamarák Győrött, Szegeden, Miskolcon, Szombathelyen és Debrecenben lesznek.

A városi tisztviselők gabonaellátása. A városi tisztviselők beadvánnyal fordultak a tanácshoz, melyben azt a kérésüket fejezik ki, hogy a város a jövő gazdasági évben részükre szükséges búzát szerezze be nekik. Kérésüket azzal a féltelmükkel indokolják, hogy a jövő évben is megtörténhetik az, ami a jelenben: t. i. az ellátás körül bajok lehetnek, rossz minőségű lisztet kapnak s a decemberi lisztadaghoz csak januárban jutnak hozzá. A városi tanács a kéréshez elvben hozzájárult és elhatározta, hogy napi árban beszerzi tisztviselői számára a búzát, ha ők előbb kötelezik magukat a búza kiváltására. Ha ezt a kötelezvényt a tisztviselők kiállítják, a városi tanács felszólítja a malmokat a búza szállítására vonatkozó ajánlattételre.

Az egész világ hajóurja 54 millió tonna, 14 millióval több, mint a háború előtt volt. Természetes, hogy e téren is Anglia vezet.

Divalos jó harisnyák, zsebkendők Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

— **Presbyteri értekezlet.** A ref. egyház presbyteriuma ma, 22-én d. e. 11 órakor, a ref. egyház tanácstermében értekezletet tart, a megüresedett öt tanítói és egy tanítónői állás betöltése tárgyában.

— **Vadásztársulati közgyűlés.** A debreceni Vadásztársulat 1921. július hó 26-án délután 6 órakor a vármegyeházán évi rendes közgyűlést tart, melyre a társulati tagokat ezúton hívja meg az Elnökség.

— **A város borai.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén szóba került, hogy a város szőlője múlt évi termésének megvételére több komoly reflektáns ajánlatot hajlandó tenni. A városi tanács ez ügyben úgy határozott, hogy felhívja a számvevőséget és a városgazdát, hogy az eladandó bor mennyiségéről és annak áráról a városi tanácsnak mielőbb jelentést tegyenek.

— **Baromfi- és galambtenyésztők alakuló közgyűlése.** A Keletmagyarországi baromfi- és galambtenyésztők egyesületének alakuló közgyűlése f. hó 24-én vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza közgyűlési termében fog megtartani. A belépett tagokat és érdeklődőket ezúton is kéri az előkészítő bizottság, hogy az alakuló közgyűlésre pontosan megjelenni szíveskedjenek.

— **Amire rájöttek...** Budapestről jelentik, hogy a *Chicago Tribune* tudósítójának értesülése szerint a legfelsőbb tanács pénzügyi szakértői rájöttek, hogy a Londonban megállapított 132 milliárd arany márka nem csupán a Németországgal, hanem valamennyi volt ellenséges állammal szemben igényelendő összeg. Ez a felfogás, amelyben immár az entente valamennyi pénzügyi szakértője osztozik, a békeszerződés 231. szakaszán alapul. A kérdésnek ez alapon való rendezése nem azt jelenti, hogy Németország szövetségeseit a jóvátétel céljaira nem veszik igénybe, hanem, hogy a rájuk eső hányadot Németországnak tartoznak fizetni. A kisállamoknak a jóvátételre vonatkozó igénybevételéről még nem történtek pontos megállapodások. Bizonyos azonban, hogy a végösszegnek csupán csekély hányada fogja őket terhelni.

— **Letartóztatott pénztárosnő.** A debreceni államrendőrség tegnap délelőtt *Csajági Erzsébet* kasszirőnt letartóztatta. A felirónő Miskolcon különböző lopásokat követett el, minek következtében a miskolci államrendőrség köröztette. A tolvaj lány ellen eljárás indult.

— **Ki lehet váltani a ruhaszövet-jegyeket.** Felhívjuk mindazon alkalmazottakat és nyugdíjasokat, kik illetményeiket az Állampénztárnál kapják, hogy a ruhaszövet kiváltásához szükséges jegyeik átvétele végett jelentkezzenek. A testületek megbízottjaik útján vehetik át.

— **A szivarkapapír és szivarkahüvely elárúsítással foglalkozókat** értesítjük, hogy az adótervhez szükséges adójegy a helyi állampénztárnál megrendelés ellenében átvehetik.

— **Magyarok jártak Párisban** megint és a Mezőgazdasági Szervezetek Nemzetközi Szövetségének ülésén becsületet szereztek a magyar névnek. Mayer János, Schandl Károly és Blaskovics Sándor fényes orkölési elégtételt szereztek a megcsufolt magyar igazságnak, mert az ülésen résztvevők egyértelműleg elismerték az antant politikájának esztelen voltát.

— **A Gazdag Cirkusz** ma pénteken este fél 9 órakor kezd meg nagy díszelőadását a Széchenyi-utca végén levő téren világvárosi műsor keretében. Két órában idomított lovaival, nagyszerű művészi erők, saját zenekar, Debrecenben még nem látott kitűnő műsor. Az előadás minden időben megtartatik.

— **Paplan, matrác, szalmazsák és hozzávalók** Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

SPORT.

— **DVSC—DKASE.** Vasárnap délután az üggetéri pályán játékos barátságos mérkőzést a két csapat. Tekintve, hogy a bajnokság első és második helyezettjéről van szó, a match izgalmasnak ígérkezik. Előzetesen az I. b. csapatok játszanak.

— **A MOVE labdarúgó szakosztályát** is megalakította. A szakosztály igen szép felszereléssel

vásárolt a csapatnak, melynek tagjait a jövő héten kívánja igazolni. Felkéri az egyesület mindazokat, kik a labdarúgó sporttal foglalkoznak s az egyesület tagjai, vagy azok akarnak lenni, szíveskedjenek a MOVE Szemere bizottságánál (Széchenyi-u. kir. táblával szemben) feliratkozni. Az egyesületnek, mint halljuk, egy kitűnő játékos sikerült trénernek megnyernie.

— **KSE—KTE mérkőzése.** A két csapat találkozása vasárnap lesz, mikor is az új I. o. egyesület a régi riválisán revanchot akar venni.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei.

— **Sarkadi Tarka szinpadá.** Ma pénteken mutatja be szenzációs új műsorát. A sok változatosság mellett színre kerül a „Párisi történet” eredeti grand gignol Sarkadi és Bellák által a szerepben és „Krausz utca a separéban” című fenomenális bohózat, amelyet még farkit Fiedler mester új trükkje a beszélő kéz. A kis Sarkadi Juliska új maganszáma Marosyval, Krajovsz y apache száma és sok más újabb szenzáció. Szombaton 23-án nyitlik meg a fehér teremben az amerikai barfabarini színtérn családi alapon Marosi Vili személyes vezetésével.

— **Magyar leventék.** A magyar hadsereg fejlődését a legrégebbi időktől napjainkig mutatja be vasárnap az Uránia filmen.

— **Gróf Mephistó** dráma 5 felvonásban Garamszeghy Sándor — Muzsmay Béci — Szemere Árpád — Pilinszky Zsigmond — Horváth Zoltán ma az Apollóban.

A tőzsde

— **Zürichi zárótőzsde** jul. 19. (MTI.) Berlin 785, Holland 192 — Newyork 608, London 2180, Páris 4705, Milánó 2705, Brüsszel 4580, Koppenhága 92,25, Prága 780 — Budapest 185, Zágráb 375, Bukarest 820, Varsó 32, Bécs 0'77, Osztrák lebeltyeg 80.

— **Budapesti zárlat** jul. 21. (MTI) Magyar hitel 1565 Osztrák hitel 615, Angol-Magyar bank 720, Leszámit. bank 720, Magyar-Olasz bank 300, Jelz. hitelbank 270 Keresk. bank 6275, Pesti hazai első 19700, Borsodmiskolci 2500.

Apró hirdetések.

— **Debrecze i Gazdák Bankja** Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesbőket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncéltrekezeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felöknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

— **Bélyegzőgyár és vésszintézet** PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.

— **Eladó** a város alatt 6 hold föld továbbá a Mester-utca végén egy kis ház nagy telekkel. Értekezhetni: Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

— **Porgács István** művészi Bádógos-u.

— **Cséplőgép** város alatt összehordott 100 kereszt rozs cséplésére kerestetik. Értekezhetni Vár-u. 8. sz. d. u. 1-3 óráig.

— **SZÖVETEK,** polgári és egyneműk külön-bűz katonai felszerelési cikkek július 15-ig minden elfogadható árban kaphatók. **Horos Sándor** Ujtelekben Piac-u. 69. szám.

— **Kocsi** sárga egy lovas homokfutó, teljesen jókarban féderes ülésekkel eladó. Vár-u. 8. sz.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt.

— **RITÜNÖ** tisztet minőségű jó legutányosabban **Szereshet** be a debreceni **HANGYA** összes üzleteiben

— **Kifutófiu** azonnal felvétetnek lapunk kiadóhivatalában, Piac-utca 59. szám alatt.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdemű 0-0 és aktuális mű 0-0
Irtá: ifj. Wessprémy Kálmán
Ara 24 korona.
Vidékre postán 26 korona.
Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

— **Molykár ellen** szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktározó KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

— **Valuták.** Napoleon 999—1010, Angol font 1185—1155, Dollár 307—317, Francia frank 2440—, Márka 400—, Lira 1400—1420, Osztrák kor. 38—, Rubel 37—38, Lei 425—435, Sokol 405—20, Svájci frank 5400—50, Korona dinár 755—765, Frank dinár —790, Lengyel márka —16.

— **Terményjelentés.** (július 20.) Az irányzat változatlan. A forgalom csekély. Új buzában a kínálat meglehetősen, vevők azonban tartózkodók. Buza 1080—95, rozs tartott Budapesten 800, nyírvideki 780, árpa szintén tartott 850—880 ab állomá. Zab új áru 1025—1050 régi 1100, tengeri szilárd 1050 ab állomá. Bab szilárd, repce 1250 1350. A liszt iránt kereslet mutatkozik, de a malmok csak augusztus második felében hajlandók eladni, de ezen terminustól a vevők tartózkodnak. Rozsot raktározott árut spekulációs célokra szívesen vásárolnak.

— **Sertésjelentés.** (július 19.) Felhajtás 1300. Árak prima nehéz 75—76, közép 70—73, könnyű 54—64, zsír 103, sózott szalonna 92, füstölve 106, lehuzott sertéshus 68. A mai vásáron volt először román megszállott területről való 2 vagon sertés, amelyek 74—76 ar-folyamon keltek el.

— **Gyümölcspiac.** Megy 14—16, egres 20, barack 10—24, őszibarack 30—60, körte 6—24, alma 5—10, szeder 8, alma 5—11, málna 50, befőzni való ringló 10, enniváló ringló 8, vörös szilva 10, sárga dinnye 40 K kgr-ként.

— **Dollárt** és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

— **DEBRECENI Kalapgyár** SZELLESES KÖSA Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ.**

A derecskei járás főszolgabírájától. 1920—1921. sz.

Pályázati hirdetmény

Csonka-Biharvármegye derecskei járásához tartozó Derecske községben elhalálozás folytán megüresedett rendőrbiztosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás elnyerése meghatározott minősítéshez kötve ninesen, de kiszolgált csendőrtisztnek, valamint a nemzeti hadsereg kötelékéből elbocsátott oly altisztek, kik 26 életévük betöltését a középiskolai négy osztály elvégzését igazolják, előnyben részesülnek.

Hivatali kötelességek a községi szervezési szabályrendeletben vannak körülírva. Az állást életfogytiglani alkalmazással, a képviselőtestület választás útján tölti be.

Javadalmazás: évi 1000 kor. fizetés a községi pénztárból, 800 kor. lakbér, valamint az érvényben lévő rendeletekkel megállapított pótlékok. Pályázati határidő: **folyo évi augusztus hó 30.** Az ezután beérkező, vagy nem kellően felszerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A pályázati kérvényhez csatolni kell: a politikai és erkölcsi tekintetben való megbízhatóságot — a forradalmak s különösen a kommunai magatartást — valamint az esetleges magasabb képzettséget igazoló és születési bizonyítványt, végül a katonai alkalmaztatást és minőséget igazoló okmányokat.

A választás iránt később intézkedem. Derecske, 1921 július 17.

Dr. MARIAY főszolgabíró.